

การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (ภาครัฐ)*
**Implementation of the Royally-initiated Plant Genetic Conservation Project
Under the Royal Initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn
(RSPG) of Colleges under the Office of the Vocational Education Commission
(VEC) (Public Colleges)**

วรสุดา สุวรรณกาญจน์**

Vorasuda Suwankarn

6514830002@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงผสม ประกอบด้วย ข้อมูลสำรวจด้วยแบบสอบถามจาก 208 กลุ่มตัวอย่าง และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 ราย ประกอบด้วย ผู้บริหารของสถานศึกษา บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการและนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านระบบปฏิบัติงาน และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งของหน่วยงาน ขณะที่ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ด้านโครงสร้างองค์กร ลักษณะของหน่วยงานที่มีการโยกย้ายบุคลากรบ่อยครั้ง การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ด้านทรัพยากร โดยด้านงบประมาณ ด้านระบบปฏิบัติงาน การเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีข้อจำกัด

คำสำคัญ: การดำเนินงานโครงการ; อนุรักษ์พันธุกรรมพืช; สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Keyword: Implementation of Project; Plant Genetic Conservation; the Office of the Vocational Education Commission

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (ภาครัฐ)

**นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยขับเคลื่อนร่วมกับสถานศึกษาในสังกัด สอศ. ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 แต่จากการศึกษาข้อมูลรายงานผลการดำเนินงาน โครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) ที่ร่วมสนองพระราชดำริฯ ดำเนินงาน โครงการ 311 แห่ง จากสถานศึกษา 433 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.82 ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) และมีจำนวนโครงการ 360 โครงการ ตามกรอบกิจกรรมของโครงการ อพ.สธ. ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบท ของสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินงานโครงการของสถานศึกษายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร อีกทั้งยังมีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการฯ จำนวน 122 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 28.18 ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) และตลอดระยะเวลาที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีจำนวนสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในกรอบกิจกรรมของโครงการ อพ.สธ. จำนวน 308 แห่ง โดยมีสถานศึกษาที่ดำเนินงานผ่านเกณฑ์การประเมินผลของโครงการ อพ.สธ. ได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริฯ และเกียรติบัตรชั้นต่าง ๆ จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมทั้งสิ้นเพียง 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.49 เท่านั้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษา ในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ)
- (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ)

สมมติฐานการวิจัย

- (1) ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย กลยุทธ์องค์กร การโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ระบบปฏิบัติงาน รูปแบบการบริหารจัดการ ทรัพยากร ทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ และ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.
- (2) ปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสภาพทางภูมิศาสตร์ ภัยธรรมชาติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยผสม โดยมีประชากรเป็นบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาใน สังกัด สอศ. (ภาครัฐ) 433 แห่ง จำนวน 208 กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 ราย ประกอบด้วย ผู้บริหารของสถานศึกษา บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ และนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (ผสมผสาน) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสม ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูล จึงมี 2 ส่วน คือ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และแบบสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยนำข้อมูล ทั้ง 2 ส่วน มาวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย หรือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งได้จากการแปลงเป็นตัวเลขในรูปแบบรหัสข้อมูล แล้วประมวลค่าสถิติที่ต้องการ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เพื่อบรรยายสรุปประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ ไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเป็นยืนยันผลการวิจัย และให้ได้ข้อค้นพบเพิ่มเติม
3. สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.0 เป็นบุคลากรของสถานศึกษาที่เป็นประเภทวิทยาลัยการอาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.6 และเป็นบุคลากรของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.0

ตารางที่ 1 แสดงผลข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1. เพศ	ชาย	77	37.0
	หญิง	131	63.0
2. ประเภทของสถานศึกษา	วิทยาลัยเทคนิค	66	31.7
	วิทยาลัยการอาชีพ	72	34.6
	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	22	10.6
	วิทยาลัยสารพัดช่าง	12	5.8
	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	35	16.8
	วิทยาลัยพณิชยการ	1	0.5
3. จังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษา	จังหวัดในภาคเหนือ	30	14.4
	จังหวัดในภาคกลาง	47	22.6
	จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	54	26.0

ตารางที่ 1 แสดงผลข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ประเภท	ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
	จังหวัดในภาคใต้	44	21.2
	จังหวัดในภาคตะวันตก	12	5.8
	จังหวัดในภาคตะวันออก	21	10.1

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.76)

ตารางที่ 2 แสดงผลค่าเฉลี่ยของปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ

ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผล ต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ	ระดับความสำเร็จ		
	(\bar{x})	S.D.	แปลผล
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร	4.05	0.70	มาก
2. ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน	4.11	0.58	มาก
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	4.24	0.55	มากที่สุด
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	4.14	0.59	มาก
5. ด้านทรัพยากร	3.84	0.67	มาก
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือ	4.10	0.71	มาก
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	3.76	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม	3.99	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.76) และหากพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.55) และปัจจัยภายในองค์กรส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ, ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน, ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือ, ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านทรัพยากร และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.59), ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.58), ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.71), ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.70), ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.67) และ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ภัยธรรมชาติ และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 1.03) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สภาพทางภูมิศาสตร์ของสถานศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.91) มีความสอดคล้องกับการอธิบายของผู้ให้ข้อมูลหลักที่ว่าสภาพภูมิศาสตร์ของสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ บางครั้งสภาพดิน สภาพน้ำและหากไม่เหมาะสม สภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย ก็ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานโครงการให้สำเร็จได้

ตารางที่ 3 แสดงผลค่าเฉลี่ยของปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ

ปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผล ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ	ระดับความสำเร็จ		
	(\bar{X})	S.D.	แปลผล
1. สภาพทางภูมิศาสตร์ของสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.86	0.91	มาก
2. สภาพภูมิอากาศ/น้ำ/ดิน ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.81	0.94	มาก
3. ภัยธรรมชาติ ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.50	1.12	มาก
4. ระเบียบที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.75	1.05	มาก
5. ระเบียบที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.74	1.04	มาก
6. หน่วยงานภายนอกหรือที่เกี่ยวข้อง มีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.64	0.92	มาก
7. สภาพเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.45	1.09	มาก
8. สภาพความเป็นอยู่ ชีวิตส่วนตัวของบุคลากร ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	3.39	1.20	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.64	1.03	มาก

จากตารางที่ 3 ปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.03) และหากพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มากที่สุดคือ สภาพทางภูมิศาสตร์ของสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สภาพภูมิอากาศ/น้ำ/ดิน ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมาก และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) น้อยที่สุดคือ สภาพความเป็นอยู่ ชีวิตส่วนตัวของบุคลากร ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.91), ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.94) และ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.20) ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการฯ แบ่งเป็น

2.3.1 ประสิทธิภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.76) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถดำเนินงานถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.74) สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก อาทิ หากบุคลากรเล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงการ ผู้บริหารและบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอน การดำเนินงาน จะส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ สามารถดำเนินงานได้ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวทางการดำเนินงานของโครงการ อพ.สธ.

ตารางที่ 4 แสดงผลค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ	ระดับความสำเร็จ		
	(\bar{x})	S.D.	แปลผล
1. สามารถดำเนินงานได้ถูกต้องตรงตามกรอบแนวทางของโครงการ	4.00	0.78	มาก
2. สามารถดำเนินงานถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.11	0.74	มาก
3. สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตรงตามเป้าหมายของโครงการ	3.99	0.77	มาก
4. สามารถดำเนินงานได้ผลลัพธ์ปริมาณงานตรงตามที่กำหนดไว้	3.94	0.76	มาก
5. มีการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม	3.98	0.76	มาก

จากตารางที่ 4 บ่งชี้ความสำเร็จด้านประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.76) และหากพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) มากที่สุดคือ สามารถดำเนินงานถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สามารถดำเนินงานได้ถูกต้องตรงตามกรอบแนวทางของโครงการ อยู่ในระดับมาก และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) น้อยที่สุดคือ มีการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.74), ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.78) และ ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

2.3.2 ประสิทธิภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 5 แสดงผลค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ	ระดับความสำเร็จ		
	(\bar{x})	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลากร	3.8	0.80	มาก
2. ด้านงบประมาณ	4.13	0.59	มาก
3. ด้านเวลา	4.16	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.05	0.65	มาก

จากตารางที่ 5 บ่งชี้ความสำเร็จด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.65) และ หากพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) มากที่สุดคือ ด้านเวลา อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) น้อยที่สุดคือ ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.57) ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.59) ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการของสถานศึกษาในสังกัด สอศ. (ภาครัฐ) ในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านกลยุทธ์องค์การ เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงานมีหลายขั้นตอน และมีความซับซ้อน ต้องใช้ระยะเวลาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้พบปัญหาการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอย่างยั่งยืน การวางแผนและการมีนโยบายที่ชัดเจนจึงมีความสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประสบ

ผลสำเร็จ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ที่กล่าวว่า “...การวางแผนที่ดีก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานโครงการประสบผลสำเร็จได้...” และผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ที่กล่าวว่า “...นโยบายของผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญมากในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ หากองค์กรไหนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอะไรมาก ก็จะทำให้โครงการนั้นประสบผลสำเร็จเร็วมากยิ่งขึ้น...”

2. ด้านโครงสร้างองค์การ/ลักษณะของหน่วยงาน การโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานโครงการขาดความต่อเนื่อง ประเภทของสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ เช่น วิทยาลัยสารพัดช่าง เป็นหลักสูตรระยะสั้น บุคลากรมีการหมุนเวียน หรือวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มีข้อได้เปรียบมากกว่าวิทยาลัยประเภทเทคนิค และการอาชีพ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ที่กล่าวว่า “...ปัญหาการโยกย้ายเปลี่ยนแปลง ย้ายเข้า ย้ายออกของบุคลากรที่รับผิดชอบงานทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง...” และผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ที่กล่าวว่า “...ข้อได้เปรียบของวิทยาลัยที่เป็นเกษตรและเทคโนโลยี จะได้เปรียบในเรื่องของทรัพยากร...และต่อยอดได้ง่ายกว่าวิทยาลัยเทคนิค อาชีวศึกษา หรือสารพัดช่าง”

3. ด้านระบบปฏิบัติงาน ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ นอกจากนี้ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล ทำให้ยากแก่การสืบค้น หรือข้อมูลสูญหาย การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ มีปัญหาเรื่องได้วัสดุอุปกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ จัดซื้อล่าช้า ไม่ทันต่อการดำเนินงาน หรือจัดซื้อไม่ได้ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 ที่กล่าวว่า “...บางอย่างไม่สามารถซื้อได้ หรือบางครั้งเราขอซื้อวัสดุที่ใช้ในการดำเนินงานไปกับฝ่ายพัสดุ แต่ฝ่ายพัสดุจัดซื้อไม่ตรงตามความต้องการ ทำให้ใช้ดำเนินงานไม่ได้ ก็จะส่งผลไปยังการจัดเก็บข้อมูล”

4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ขาดการสื่อสารและประสานงานกัน ทำให้เกิดความผิดพลาดในการดำเนินงาน หรือการดำเนินงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ที่กล่าวว่า “...การบริหารจัดการภายในของวิทยาลัย โดยเฉพาะการสื่อสาร การประสานงานกัน มีผลอย่างมาก เพราะถ้าไม่มีการสื่อสาร การประสานงานกัน จะทำให้เกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานได้”

5. ด้านทรัพยากร พบปัญหาทั้งด้านบุคลากร ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ ปริมาณงานของครูมีจำนวนมาก ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากมาเป็นรายงวด ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...งบประมาณ เนื่องจากมีการจัดสรรเป็นรายงวด ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนที่วางไว้...”

6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ บุคลากรของสถานศึกษายังขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของโครงการ มีทัศนคติในเชิงลบ ไม่เปิดใจยอมรับ จึงไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน หรือไม่สนใจที่จะกระตือรือร้นดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วง สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 ที่กล่าวว่า “ปริมาณภาระงานของครูมีจำนวนมาก...ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานโครงการได้เต็มที่ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดปัญหาตอนรายงานผลด้วย...”

7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานก็คือ บุคลากรไม่มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ขาดการส่งเสริม สร้างองค์ความรู้ และไม่มีทักษะที่ใช้ในการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ การขับเคลื่อนโครงการให้ประสบความสำเร็จจึงเป็นไปได้ค่อนข้างยาก สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...ครูไม่เข้าใจ ไม่สามารถบูรณาการงานสวนฯ เข้ากับรายวิชาที่สอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ผลวิจัยตามสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย กลยุทธ์องค์กร โครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ระบบปฏิบัติงาน รูปแบบการบริหารจัดการ (การสื่อสาร การประสานงาน) ทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ/อุปกรณ์) ทักษะ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ และทักษะความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการฯ

ตารางที่ 6 แสดงค่าปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ

ความสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการโดยภาพรวม	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.194	.067		2.916	.004*
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร	.040	.015	.158	2.698	.008
2. ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของ หน่วยงาน	.005	.015	.016	.318	.751
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	.073	.019	.224	3.923	.000
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	-.002	.020	-.005	-.075	.940
5. ด้านทรัพยากร	.047	.017	.176	2.805	.006
6. ด้านทักษะ/ค่านิยมร่วม/ ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	.024	.020	.095	1.177	.241
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	.074	.074	.343	4.800	.000
R² = .681	F = 53.044	SEE = .10357	Sig. = .000*		

จากตารางที่ 6 ปัจจัยภายในองค์กร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากร และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ร่วมกันส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และปัจจัยภายในองค์กรอีก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และด้านทักษะ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ไม่สามารถร่วมกันส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาค่า R-Square พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ทั้ง 7 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายอัตราความคลาดเคลื่อนของความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวม ร้อยละ 68.1 และเมื่อพิจารณาค่า Beta พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากร ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านทักษะ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน และด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.022	.284		.078	.938 [*]
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร	.228	.064	.227	3.576	.000
2. ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน	.048	.058	.040	.819	.414
3. ด้านระบบการปฏิบัติงาน	.184	.079	.144	2.334	.021
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	.121	.086	.101	1.400	.163
5. ด้านทรัพยากร	.038	.071	.036	.532	.595
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	.090	.086	.092	1.051	.295
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	.279	.066	.330	4.250	.000
R² = .620 F = 46.630 SEE = .44213 Sig. = .000[*]					

จากตารางที่ 7 ปัจจัยภายในองค์กร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ปัจจัยภายในองค์กรอีก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร และด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ไม่สามารถร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 แสดงค่าปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพด้านบุคลากร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	-.076	.329		-.231	.817 [*]
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร	.216	.074	.188	2.925	.004
2. ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน	-.026	.068	-.019	-.389	.698
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	.191	.091	.132	2.100	.037
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	-.036	.100	-.026	-.0355	.723
5. ด้านทรัพยากร	.207	.083	.174	2.507	.013
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	.026	.099	.023	.260	.795
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	.426	.076	.441	5.599	.000
R² = .609 F = 44.486 SEE = .51232 Sig. = .000[*]					

จากตารางที่ 8 ปัจจัยภายในองค์กร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากร และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการด้านบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยภายในองค์กรอีก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือ

ของผู้ปฏิบัติ ไม่สามารถร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ ด้านบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 แสดงค่าปัจจัยภายในองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพด้านงบประมาณ	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.821	.282		2.907	.004*
1. ด้านกลยุทธ์องค์การ	-.053	.063	-.062	-.836	.404
2. ด้านโครงสร้างองค์การ/ลักษณะของหน่วยงาน	.066	.058	.065	1.140	.256
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	.394	.078	.366	5.045	.000
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	.014	.086	.014	.168	.867
5. ด้านทรัพยากร	.270	.071	.305	3.802	.000
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	.039	.085	.047	.458	.648
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	.088	.065	.122	1.342	.181
R² = .477 F = 26.037 SEE = .43952 Sig. = .000*					

จากตารางที่ 9 ปัจจัยภายในองค์การ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบปฏิบัติงาน และด้านทรัพยากร ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ ด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ปัจจัยภายในองค์การอีก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์การ ด้านโครงสร้างองค์การ/ลักษณะของหน่วยงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ และด้านทักษะ ความรู้ความสามารถ ไม่สามารถร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ ด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 แสดงค่าปัจจัยภายในองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านเวลาในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพด้านเวลา	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	1.750	.288		6.079	.000*
1. ด้านกลยุทธ์องค์การ	.132	.065	.161	2.040	.043
2. ด้านโครงสร้างองค์การ/ลักษณะของหน่วยงาน	-.011	.059	-.011	-.187	.852
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	.181	.080	.174	2.271	.024
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	-.114	.088	-.117	-1.301	.195
5. ด้านทรัพยากร	.096	.072	.112	1.323	.187
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	.150	.087	.187	1.727	.086
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	.172	.067	.248	2.581	.011
R² = .415 F = 20.269 SEE = .44816 Sig. = .000*					

จากตารางที่ 10 ปัจจัยภายในองค์การ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์การ ด้านระบบปฏิบัติงาน และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ ด้านเวลา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ปัจจัยภายในองค์กรอีก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง องค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร และด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ไม่สามารถร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลวิจัยตามสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสภาพทาง ภูมิศาสตร์ ภัยธรรมชาติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ ตารางที่ 11 แสดงค่าปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ

ความสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการโดยภาพรวม	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	1.002	.053		18.784	.000 [*]
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	.070	.022	.330	3.152	.002
2. ภัยธรรมชาติ	.008	.014	.050	.569	.570
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	-.010	.016	-.060	-.635	.526
R² = .106 F = 8.071 SEE = .17117 Sig. = .000[*]					

จากตารางที่ 11 ปัจจัยภายนอกองค์กรด้านสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ด้านปัจจัยภัยธรรมชาติและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาค่า R-Square พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร ทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายอัตรา ความคลาดเคลื่อนของความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 10.6 และหาก พิจารณาค่า Beta จะพบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรด้านสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโดยภาพรวมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภัยธรรมชาติ และด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิผลในการดำเนินงาน โครงการ	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.850	.204		13.959	.000 [*]
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	.306	.084	.370	3.620	.000
2. ภัยธรรมชาติ	.040	.054	.063	.733	.465
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	-.029	.063	-.042	-.459	.647
R² = .149 F = 11.886 SEE = .65527 Sig. = .000[*]					

จากตารางที่ 12 ปัจจัยภายนอกองค์กรด้านสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการดำเนินงานโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการดำเนินงานโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 แสดงค่าปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพด้านบุคลากร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	3.024	.245		12.356	.000 [*]
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	.143	.101	.152	1.412	.159
2. ภัยธรรมชาติ	.078	.065	.109	1.200	.232
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	.013	.076	.016	.169	.866
R² = .062 F = 4.498 SEE = .78560 Sig. = .004[*]					

จากตารางที่ 13 ปัจจัยภายนอกองค์การ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ภัยธรรมชาติและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ ด้านบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 แสดงค่าปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพด้านงบประมาณ	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	3.308	.175		18.916	.000 [*]
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	.322	.072	.461	4.454	.000
2. ภัยธรรมชาติ	-.034	.047	-.063	-.722	.471
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	-.059	.054	-.101	-1.093	.276
R² = .130 F = 10.134 SEE = .56128 Sig. = .000[*]					

จากตารางที่ 14 ปัจจัยภายนอกองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการด้านงบประมาณ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ปัจจัยภัยธรรมชาติและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 แสดงค่าปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านเวลาในการดำเนินงานโครงการ

ประสิทธิภาพด้านงบประมาณ	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	3.308	.175		18.916	.000 [*]
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	.322	.072	.461	4.454	.000
2. ภัยธรรมชาติ	-.034	.047	-.063	-.722	.471
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	-.059	.054	-.101	-1.093	.276
R² = .130 F = 10.134 SEE = .56128 Sig. = .000[*]					

จากตารางที่ 15 ปัจจัยภายนอกองค์การ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ภัยธรรมชาติและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปประเด็นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการได้ ดังนี้

ตารางที่ 16 แสดงผลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	ปัจจัยความสำเร็จ
ปัจจัยภายใน	
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร	/
2. ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน	-
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	/
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	-
5. ด้านทรัพยากร	/
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	-
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	/
ปัจจัยภายนอก	
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	/
2. ภัยธรรมชาติ	-
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	-

จากตารางที่ 16 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการทั้งปัจจัยภายในองค์กร โดยเฉพาะด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากร ทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ในขณะที่ปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ คือ สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ของสถานศึกษา นอกจากนี้จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการแล้ว ปัจจัยเหล่านี้ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการอีกด้วย หากสถานศึกษาไม่มีการบริหารจัดการที่ดี

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	ประสิทธิผล	ประสิทธิภาพ		
		ด้านบุคลากร	ด้านงบประมาณ	ด้านเวลา
ปัจจัยภายใน				
1. ด้านกลยุทธ์องค์กร	/	/	-	/
2. ด้านโครงสร้างองค์กร/ลักษณะของหน่วยงาน	-	-	-	-
3. ด้านระบบปฏิบัติงาน	/	/	/	/
4. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ	-	-	-	-
5. ด้านทรัพยากร	-	/	/	-
6. ด้านทัศนคติ/ค่านิยมร่วม/ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ	-	-	-	-
7. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ	/	/	-	/

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.	ประสิทธิผล	ประสิทธิภาพ		
		ด้าน บุคลากร	ด้าน งบประมาณ	ด้าน เวลา
ปัจจัยภายนอก				
1. สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์	/	-	/	-
2. ภัยธรรมชาติ	-	-	-	-
3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	-	-	-	-

จากตารางที่ 17 ปัจจัยภายในองค์กรการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กรการ ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากร และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ดังนี้

1. ด้านกลยุทธ์องค์กรการ ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านบุคลากรและด้านเวลา
2. ด้านระบบปฏิบัติงาน ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านเวลา
3. ด้านทรัพยากร ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ
4. ปัจจัยภายในองค์กรการด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านบุคลากรและด้านเวลา

ปัจจัยภายนอกองค์กรการ 1 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ด้านงบประมาณ

อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลรวมได้ ดังนี้

1. ปัจจัยภายในองค์กรการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์องค์กรการ ด้านระบบปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากร และด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด 7-S McKinsey ของ McKinsey (1980, อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2566, หน้า 37 – 39) ที่อธิบายว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพขององค์กร เนื่องจากกลยุทธ์องค์กรการ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้บริหาร ตอบคำถามสำคัญได้ว่า องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน และมีพันธกิจอะไร และต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้บุคลากรทราบทิศทางการทำงาน นับว่าเป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ตามแนวคิดเรื่อง กลยุทธ์ของ Clausewitz (1984, อ้างถึงใน ศิริลักษณ์ ตันตยกุล, 2566, หน้า 5) ที่อธิบายว่า กลยุทธ์ หมายถึง ศิลปะการใช้กลยุทธ์เป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสงคราม และยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติของ McLaughlin (1975, อ้างถึงใน วิภา พิงวิวัฒน์กุล, 2566, หน้า 68) ที่มีความเห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องขององค์กร ที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ที่จะดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งมีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในขณะที่ด้านระบบปฏิบัติงาน ก็เป็นปัจจัยภายในองค์กรปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ ไม่ว่าจะเป็นระบบการทำงาน ระบบการเงิน ระบบพัสดุ ระบบการติดตามรายงานผลและประเมินผล รวมถึงด้านทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี หรือแม้กระทั่งทักษะ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร ก็มีส่วนสำคัญ เป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่

ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt and Reynolds (1994, อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565, หน้า 54 - 56) ได้อธิบายว่า ผู้บริหารต้องบริหารจัดการให้องค์กรมีโครงสร้างที่เหมาะสม มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ กระจายอำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจแก่สมาชิก มีความยืดหยุ่น สร้างองค์ความรู้และถ่ายโอนความรู้ระหว่างสมาชิก สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ใช้กลยุทธ์ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพ สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำงานเป็นทีมและมีเครือข่าย ภายใต้การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ดังนั้น การบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลักการบริหารของ Gulick (1973, อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหรั่ง, 2565, หน้า 24 - 25) ที่อธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ของฝ่ายบริหาร POSDCOrB 7 ประการ คือ Planning การกำหนดทิศทางของกิจการที่ต้องทำและวิธีการทำ กิจการนั้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ Organizing การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ไว้อย่างเป็นทางการ Staffing การจัดหาและฝึกอบรม Directing การสั่งการในรูปแบบคำสั่ง ระเบียบ Coordinating การประสานงาน ส่วนต่าง ๆ Reporting การรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และ Budgeting การวางแผนตรวจสอบงบประมาณ

2. ปัจจัยภายนอกองค์กรด้านสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิศาสตร์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิอากาศ น้ำ ดิน ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน บางพื้นที่ สภาพภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยให้ดำเนินงานโครงการ ก็ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า ไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องให้องค์กรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรด้วย เพื่อหาว่าอะไรเป็นข้อจำกัด อุปสรรค หรือเป็นโอกาสที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการ สอดคล้องแนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้ SWOT Analysis ซึ่ง วิโรจน์ ก่อสกุล (2566, หน้า 32 - 39) ได้อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรว่าเป็นการวิเคราะห์โอกาส ที่มาจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่เอื้อประโยชน์หรือส่งเสริม การดำเนินงานขององค์กร และวิเคราะห์ อุปสรรค/ข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่ง Scott (1988, อ้างถึงใน รัฐศิริพันธ์ วัจนานนท์, 2565, หน้า 5) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมของแต่ละองค์กร มีลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตติมา อัครจิตพิงค์ (2556, อ้างถึงใน อุดมศักดิ์ ทองอุทัย, 2564, หน้า 22) ได้อธิบายว่า การทำงานจะมีประสิทธิภาพต้องมีองค์ประกอบ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร และสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Becker and Neuhauser (1975, อ้างถึงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2558) อธิบายไว้ว่า หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรมีความแน่นอน มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากกว่าองค์กรที่มีสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิด ของ วรเดช จันทรรศ (2554, อ้างถึงใน ศวิตา ประไพรัตน์, 2564, หน้า 26 - 28) ซึ่งได้กล่าว การนำนโยบายไปปฏิบัติ จะประสบผลสำเร็จได้ องค์กรต้องมีสมรรถนะที่ดี ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ ได้แก่ โครงสร้างองค์กรแข็งแกร่ง บุคลากรเพียงพอ และมีความรู้ความสามารถ งบประมาณเพียงพอ มีวิสัยทัศน์ พร้อม เทคโนโลยีทันสมัย และสถานที่เอื้ออำนวยให้สามารถดำเนินงานได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านงบประมาณ ส่วนกลางควรปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงาน และเบิกจ่ายงบประมาณได้โดยสะดวก ใช้งบประมาณให้มีประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด
2. ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ส่วนกลางควรมีการจัดประชุมชี้แจง อบรม สร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเชิงลึกตามกรอบการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ ตามกรอบการดำเนินงานที่แตกต่างกัน
2. การศึกษาวิจัยกลยุทธ์ในการดำเนินงานโครงการฯ ของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำมาปรับใช้ในการวางแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ของส่วนกลาง

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบวรวินิจฉัยและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- รัฐศิริพันธ์ วังกานนท์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบวรวินิจฉัยและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2558). แนวคิดทฤษฎีประสิทธิภาพ. ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2566, จาก https://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_51.html?m=1&fbclid
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบวรวินิจฉัยและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2566). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบวรวินิจฉัยเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- วีณา พึ่งวิวัฒน์นุกุล. (2566). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบวรวินิจฉัยและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ศวิตา ประไพรัตน์. (2564). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำโครงการก้าวสู่งานที่ดี คนมีคุณภาพไปปฏิบัติ ภายใต้ศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (Smart Job Center). วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริลักษณ์ ดันตยกุล. (2566). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบวรวินิจฉัยเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- อุดมศักดิ์ ทองอุทัย. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านงานเทคนิคสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.